

Na Matavuvale

YAKAVI NI SIGA TABU

Vulica Na Vuli Ni Macawa Oqo: *Vakatekivu 3:1–15, 2 Koronica 4:6, Luke 1:26–38, Maciu 1:18–24, Efeso 4:15, 1 Joni 3:18, Vakaruva 6.*

Wiligusu: “Na luvequ mo vakarorogo ki nai vakavuvuli i tama-mu ka mo kakua ni biuta na vunau i tinamu” (*Vakaibalebale 1:8*).

Koi keda na tamata eda vuli tu ga. Na bula sara madaga vakataki koya e koronivuli.

“Ena veigauna taumada ko ira na Isireli ena nodra yalodina, era kauwaitaka sara vakalevu na nodra vuli na itabagone. Sa veivakasalataki na Kalou ni sa dodonu mera vakatavulici na na gone, ena Nona vinaka kei na Nona cecere na Kalou, ena gauna era se gone dramidrami voli ga kina, vakauasivi ena veika e vakatakilai tu ena Nonai vunau, kei na itukutuku taumada e tukuni tu me baleti ira na Isireli. Na sere kei na masu kei na lesoni mai na Vosa ni Kalou me vakatoroicaketaka na nodra vakanananu se qai tekivu me cakacaka. Tama kei tina mera vakatavulica vei ira na luvedra ni Nonai vunau na Kalou sai vakaraitaki ni Nonai tovo, kei na nodra sa ciqoma na yavu ni vunau e lomadra, sa na tekivu mera raitayaloyalotaka tiko na nodra vakasama kei na nodra bula na veiucui kei na Kalou. Vuqa na veivakatavulici e caka vakavosa; ia ko ira na itabagone era vulica talega mera wilika na ivola vaka-Iperiu; kei na ivola vivigi ni Veiyalayalati Makawa e dolavi vei ira ena nodra vuli.”—Ellen G. White, *The Desire of Ages*, p. 69.

Vuqa nai tukutuku ni veitabagauna makawa, e kainaki ni vuli e caka ga mai vale, vakauasivi ena gauna era se gone lailai kina. Na cava e kaya nai Vola Tabu me baleta na vuli mai vale, kei na yavu eda na rawa ni kauta tani mai kina oikeda vakataki keda, se tuvaki ni bula cava e sotava tiko na noda matavuvale?

*Vulica na lesoni me vakarautaki iko ena Siga Tabu, Okotova 10.

Nai Matai ni Matavuvale

E sega ni vuqa sara na veika matailalai e solia veikeda nai Vola Tabu me baleta nai tukutuku taumada ni mataqali vuli ni matavuvale a dauvakayacori tiko ena veigauna sa oti, e dina ga ni sa rawa nida vakadeitaka ni vuli e vakayacori ena vakatautaki ena yavu e yavutaki kina na matavuvale ena gauna koya.

“Na matavuvale e uto tiko ni vakarau ni vuli a tauyavutaki mai Iteni. Ko Atama “na luvu ni Kalou’ (Luke 3:38), mai vei Tamadrau e rau ciqoma kina nai vakasala. Oya na vakananu dina ni koronivuli e vale.”—Ellen G. White, Education, p. 33.

E dina ga nida sega tiko ni kila sara vakavinaka na veika e a vakatavulici, ia sa na rawa ga nida vakadeitaka ni a tara tiko na veibuli, ni sa yaco oti nai valavala ca, kei na gaunisala ni veivakabulai.

Na cava era vakatavulica na veitikina oqo, ka cava na vuna era tiki ni nodrau vuli dina ko Atama kei Ivi oya ka rau vakadewataka tiko vei ira na luvedrau? Vakatekivu 1–2, Vakatekivu 3:1–15, 2 Koronika 4:6, Luke 10:27, Kalatia 3:11, Vakatakila 22:12.

“Nai vakarau ni vuli e a tauyavutaki mai nai vakatekivu kei vuravura sai vakaraitaki ni vuli ki veikeda na tamata ena veitabagauna mai ki muri. Me ivakaraitaki ni yavu a tauyavutaki kina na koronivuli oqo mai Iteni, na nodrau itikitiko nai matai ni noda itubutubu”—Ellen G. White, Education, p. 20.

Na vuli Vakalotu sai koya na itavi cecere ni nodra vakatavulici na lewe ni matavuvale enai vakavuvuli ni lotu, sokalou, vakaro, veitauraki, veivakalotutaki kei na veiqaravi. Na matavuvale sai koya na vanua me vakatavulici kina na loloma kei na veivosa ni yalayala ni Kalou. Na vanua me tukuni kina vei ira na gone ni ko Jisu na nodra Turaga, iVakabula ka itokani vinaka, kei na kena laveti nai Vola Tabu ni Vosa ni Kalou. Na matavuvale sai koya na vanua mo bulataka kina nai rairai ni veiwekani dina kei Koya na Kalou.

Ena Vakatekivu 4:1–4, eda raica kina na nodrau vakacaboisoro ki Vua na Kalou ko Keni kei Epeli. Sa na rawa nida siqema eke ni rau a vulica na ka me baleta na ibalebale kei na kena bibi nai soro, ka tiki tiko ni nodrau vuli mai vale me baleta na gaunisala ni veivakabulai. Io, mevaka e vakaraitaka nai talanoa na vuli vinaka e sega ni daukauti keda walega ki na dua na ka e vakanuinitaki tiko.

Se mani vakacava tu nai tuvaki ni nomu matavuvale, na digidigi cava ko na rawa ni cakava me na rawa ni vanua e vakatavulici kina na dina ka bulataki?

Na Gauna ni Gone nei Jisu

E lailai sara na ka e solia veikeda nai Vola Tabu me baleta na gauna ni gone nei Jisu. Vuqa na ka ena veitabayabaki oya e ka vuni. Ia, eda na rawa ni ciqo-ciqo tikoga ena so na nodrau ivalavala na Nona itubutubu e vuravura oqo. Na veika eda na rawa ni vulica vei rau ko Josefa kei Meri, sa na rawa ni vukea na kena vakamacalataki e so na ka me baleta na gauna ni Nona gone kei na veivakatavulici taudonu e caka Vua.

Na cava e vakatavulica veikeda na veitikina oqo me baleti Meri kei Josefa kei na gaunisala cava eda na rawa ni kila kina na sala e vakatavulici kina ko Jisu mai veirau na Nonai tubutubu?

Luke 1:26–28

Luke 1:46–55

Maciu 1:18–24

Eda raica ena veitikina oqo ni ko Meri kei Josefa e rua na Jiu yalodina, ka rau dauqarauna tu ena veigauna merau bulataka na talairawarawa ki nai vunau kei nai vakaro ni Kalou. Ka dua na kenai vakaraitaki oya, ena gauna sa basika mai kina ki veirau na Turaga ka mai tukuna veirau na ka ena yaco, erau yalodina vakaoti me rau cakava na ka a tukuni veirau.

Na gone ko Jisu a sega ni a ciqoma e dua nai vakavuvuli ena koronivuli ni parofita. Nai matai ga ni Nona qasenivuli ko tinana. Mai na veika e tukuna ki Vua ko tinana kei na nodra veivola vivigi na parofita e vulica kina na veika vakalomalagi. Na veika saraga a dautukuna tiko vei Mosese me baleti ira na Isireli, e sa mai vulica tale tiko mai vei tinana. Ena nona sa tubu cake tiko, mai na bula vakagone kina bula ni tabagone, e sega ni vakasaqara na nodra koronivuli na ivakavuvuli. E sega ni gadreva me vakavulici mai na veivanua vakaoya, ka ni sai Koya na Kalou na Nona dau ni veivakatavulici.”—Ellen G. White, *The Desire of Ages*, p. 70.

E dina ga ni rau qasenivuli vinaka ka yalodina ki vua na nodrau gone ia, mevaka e kaya na italanoa ka tiko ena Luke 2:41–50, e vuqa sara na ka me baleta na Luvedrau e rau sega tiko ni kila baleta ni tiko vei Jisu na vuku kei na kilaka e nona duaduaga.

Wilika tale na ka e vola ko Ellen G. White e cake. Na cava eda na rawa ni kaya ena ka e vola eke me baleta na ka ga a tukuna sa mai vulica ena nona tekiduru ko tinana ni masu tiko. Na cava e kaya me baleta na loloma e veivakurabuitaki ni Kalou? Na cava eda na rawa ni cakava oikeda na tamata bale ka ivalavala ca?

Na Vakadewataki ni Tukutuku

Na vuli, ena ivakagedegede cava ga, e ka ga ni veivosaki. Na qasenivuli e tiko vua na kilaka, na vuku, nai tukutuku, se cava ga, me vakadewataka vei ira na gonevuli. E dua e vakasinaiti tu ena kilaka ka gadrevi me tukuni vei ira na tani; ka cava na yaga ni ka e kila tu kevaka e sega ni vakadewataka ki vua e dua tale?

Ena dua tale na yasana, oya, e sega walega ni gaunisala ni veivakatavulici vina-ka oya na kena vakadewataki na ka e vulici ena vosa. E ka bibi duadua talega ena veitagede ni vuli taucoko oya na kena tarai cake na veiwekani. “Na qasenivuli dina ena rawa ni solia vei ira na nona gonevuli eso na ka ni loloma e yaga vakalevu, me idole ni nona veitokani. Ia kevaka eda veitaratara vata kei ira nai tabagone kei ira na gone lalai oya ena yalo e veikauwaitaki dina, sa na qai mana vakalevu sara na veika eda na vakatavulica.”—Ellen G. White, Education, p. 212.

Na veivakatavulici vinaka, e cakacaka ni sa vakayavalati na yalo. O koya oya na vuna sa rui ka bibi kina na matavuvale me koronivuli. Me tarai cake kina e dua na veiwekani vinaka ena kedrau maliwa na gonevuli kei na qasenivuli.

E tauyavutaki ka tarai cake na veiwekani ni yaco tiko na veitaratara. Ni sega ni rau veitaratara tiko na tamata Lotu Vakarisito kei Koya na Kalou, ena wiliki ni Vola Tabu kei na masu na nodrau veiwekani vata kei na Kalou ena tu vakadua. Na matavuvale e gadreva na veiliutaki ni Kalou kevaka e gadreva me tubu ena loloma kei na veikilai kei Karisito.

Wilika na veitikina oqo. Na cava eda na rawa ni vulica mai vei ira me baleta na gaunisala ni kena tarai cake e dua na veiwekani kaukauwa vakamatavuvale? Same 37:7–9; Vakaibalebale 10:31, 32; Vakaibalebale 27:17; Efeso 4:15; 1 Joni 3:18; Taito 3:1, 2; Jemesa 4:11.

Na tauri ni gauna me kaburaki kina na veivosa e dodonu, ena sega walega ni vakarautaka na matavuvale ki na nodrau veiwekani kei Karisito, ia e vukea na kena bucini e dua na veiwekani e veivolekati sara vakamatavuvale. Ena dolava na sala ni veitaratara ko na marautaka vei ira na luvemu ni ra tubu cake tiko mera matua. Ke sega madaga ni luvemu, na yavu e kune ena tikina oqo ena rawa ni cakacaka ena veiwekani kece ga.

Vakasamataka talega se cava na vuna e sega walega ni bibi kina n aka eda tukuna, gaunisala ena kaya kina. Na ka cava ko vulica ena drake ni bula ko tukuna kina e dua na ka ka laki vakacacana na ka ko sa tukuna oti, se mani dodonu na ka ko kaya?

Nai Tavi ni Tubutubu

“Oi kemudou talega na qase, dou kakua ni vakacudrui ira na nomudou gone; ia dou vakavulici ira enai vunau kei na ivakavuvuli ni Turaga” (Efeso 6:4).

“Ko cei sa kunea rawa na yalewa sa vinaka sara, ni sa iyau levu ko koya ka lailai na rupi” (Vosavakaibalebale. 31:10).

Sa dua dina nai tavi bibi na nodra itavi nai tubutubu. Ko tama na ulu ni matavuvale, kei na matavuvale na vanua e veisusugi kina na isoqosoqo lotu, koronivuli, kei nai tikitiko. Kevaka ena malumalumu, yalowai ka tawayaga ko tama, ena laki ca kina nai soqosoqo lotu, koronivuli kei nai tikitiko. Ena dodonu vei ira na tamata mera matanataka tiko na vua ni Yalo Tabu— “loloma, reki, vakacegu, vosota vakadede, yalomalumulumu, yaloloma, vakabauta, yalomalua, valavala malua” (Kalatia. 5:22, 23).

Ko ira talega na tina e tiko vei ira nai tavi bibi duadua ena veitikotiko kece. Era na rawa ni bulia na nodrau tovo na gone kei na draki ni bula me bulataki ena matavuvale. Sa dodonu kina vei ira na tama mera cakava na ka era rawa ni cakava ena nodra cakacaka vata kei tina ena nodra vakatavulici na luvedrau.

Na cava ena rawa ni vulica ko tama kei tina ena veitikina oqo? Efeso 5:22, 23, 25, 26; 1 Koronica 11:3; 2 Koronica 6:14; Roma 13:13, 14; 2 Pita 1:5–7; Filipai 4:8.

Dua tiko nai tavi bibi e tiko vei ira nai tubutubu Lotu Vakarisito oya mera vakaraitaki Karisito tiko kei na lotu ena nodrai tovo. Na veiwekani ni vakawati e tautauvata ga kei na veiwekani nei Karisito kei nai soqosoqo lotu. Kevaka era na bese nai tubutubu mera liutaka se ra veiliutaki ena ivakarau kaukauwa, era sa boroya tiko nai yaloyalo ca kei Karisito vei ira na luvedrau ki vuravura talega. Sa vakaroti ira nai tubutubu na Kalou mera vakatavulici ira sara vakavinaka na luvedra (raica na Vakaruva 6:7). Sa nodrai tavi nai tubutubu mera vakatavulici ira na luvedra mera lomana na Kalou ena lomadra taucoke. Mera vakatavulica na rerevaka na Kalou, na loloma e sorovaki vakaoti ki Vua

Ena Vakaruva 6:7, e soli kina vei ira na Isireli e dua nai vakasala me baleta na nodra vakatavulici na luvedra ena veika cecere a cakava na Kalou vei ira na Nona tamata. Sa na vakacava na talei ni talanoa era na tukuna vei ira na luvedra, ia ena vakacava sara mada na kena uasivi na veika eda na kaya, oikedada eda sa bula tiko ena daku ni kauveilatai?

Na veivakabulai se veivakatavulici eda na solia sai valavala tiko ni noda solia tiko na dina ni Kalou vei ira na luveda ka vakarautaki ira ena nodra veiwekani kei Karisito.

E muri, sa soli tu ki veikedada na galala ni digidigi. E muri ena gauna era sa na qase mai kina mera na qai sausaumi ga na luveda ki Vua na Kalou.

Vakavo ni sa Guilecavi

Ni bera ni ra qai curuma na Vanua Yalataki na Isireli, a vosa tale vei ira ko Mosese, ena nona tusanaka tiko na talei ni gaunisala e veiliutaki voli mai kina na Kalou, qai vakasalataki ira tale tiko ena veigauna mera kakua ni guilecava na veika sa cakava na Kalou vei ira. Nai vola ni Vakaruva, sai koya nai otioti ni nona gagadre, kei na nona itukutuku ko Mosese. Dina ga ni a volai tu mai ena loma ni udolu na yabaki sa oti, ena itovo ni vanua kei na ivakarau ni bula e sotavi e duidui mai na veika eda sota-kaya tiko edaidai.

Wilika na Vaikaruva 6. Na cava eda na rawa ni vulica ena wase ni vola oqo me baleta na yavu ni vuli Vakalotu? Na cava e dodonu me uto ni noda veivakatavulici, sega walega vei ira na noda gone, vua talega e dua e sega ni kila na Kalou kei na gaunisala ni veivakabulai? Nai vakasala cava e kune talega ena veitikina oqo?

Me uto tiko ni veika meda vakatavulica vei ira na luveda oya na talei ni veika sa cakava na Kalou ena keda maliwa. Kei na matata ni vakasala e soli oya mera kakua ni guilecava na veika kece a cakava na Kalou vei ira.

Io, Kevaka era cakava nai matai ni tavi bibi nai tubutubu ena kena wasei nai vakavuvuli vakaivolatabu sa na dodonu mera na solia na veika era kila ka solia talega na gauna vei ira na luvedra.

“Nai matai ni nodra qasenivuli na gone ko ira na tina. Ena gauna ni dredre kei na tarai cake totolo ni nodra vuli e tiko ena ligadra.”—Ellen G. White, *Education*, p. 275.

Sai koya oqo e dua na gauna bibi mera vakatavulici ira kina na gone ko ira nai tubutubu me baleta na loloma kei na veivosa ni yalayala ni Kalou. Vakarau-taka e dua na gauna mo na dauvakatavulica kina vei ira na luvemu na vuku kei na veivosa ni yalayala ni Kalou ena qai vakamaucokonataka na nomu matavuvale ena veitabatamata mai ki muri.

Wilika: “Mo ni gumatua ni vakatavulica vei ira na luvemuni ka dauvosataka ni kemuni sa tiko ena nomuni vale, ni kemuni sa lako voli talega ena sala, ka ni kemuni sa koto sobu, ni kemuni sa duri cake talega” (Vakaruva 6:7). Na cava e vinakati eke, kei na cava talega e kaya veikeda me baleta na kena bibi ni kena maroro na veika dina me baleta na Kalou, sega walega vei ira na gone veikeda talega?

Kuri ni Vakasama: Wilika na Ellen G. White, “Preparation,” pp. 275–282 in Education; “Cooperation,” pp. 283–286 in Education; “Discipline,” pp. 287–297 in Education.

“Sa vakacolati tu vei tama kei tina nai tavi levu ni nodra vakatavulici na gone me tekivu mai na gauna se gone dramidrami kina me yacova na nona veitabayabaki mai ki muri, ka gadrevi vakalevu kina na nodrau vakavakarau vinaka. Ni bera ni rau qai colata nai tavi vakatubutubu sa na dodonu me na matata tiko veirau na lawa ni kena tarai cake na bula . . . ; sa dodonu talega me rau kila na lawa ni kena tarai cake na vakasama kei na bula vakayalo.”—Ellen G. White, Education, p. 276.

“Na cakacaka vata sa dodonu me tekivu saraga vei tama kei tina, ena bula e vale. Me rau veitauriligataka vata na nodra vakatavulici na luvedrau, ka sa dodonu me nodrau sasaga ena veigauna na cakacaka vata. Me rau solia na nodrau bula ki Vua na Kalou, ka kerea na veivuke mai Vua me tosoi rau tiko. . . Ko ira nai tubutubu era solia na mataqali veivakatavulici vakaoqo, era na sega ni vakalewai ira na qasenivuli. Era vakila ni ka era taleitaka na luvedrau kei na dina ki na koronivuli e gadrevi kina oya, ena balavu ga ni gauna era na tokona ka dokai koya e wasea tiko vei ira na nodrai tavi.”—Ellen G. White, Education, p. 283.

Taro ni Veiwasei:

1. Eda vakagone se sega, eda basika mai ena dua na matavuvale, ka da veitaratara vakai-keda. Na cava ko sa bau vulica ena macawa oqo ena rawa ni vukei iko ena nomu veitaratara tiko, se vakadinadina vei ira na tani, ena vanua ko tiko kina se dua tale na vanua?
2. Eda raica na vuli ni ka vinaka, ia edau vaka tu ga oya ena veigauna? Na cava e dua nai vakaraitaki ni vuli sa vakacacani ka sa laki yaco me ca? Na cava eda na rawa ni vulica mai na ivakaraitaki cala oya me na rawa ni vukei keda meda cakava na vuli me dua na ka vinaka?
3. Mevaka e tukuni tiko ena vuli ni siga Vukelulu, e tiko veikeda na isolisoli ni galala ni digidigi. Ni sa yaco na gone me sa cauravou se mani qase sara, era na cakava na nodra digidigi me baleta na Kalou era a vakatavulici tiko mai kina ena gauna era se gone kina. Na cava e dodonu kina vei ira nai tubutubu—se ko cei ga—e gadreva me vakadinadina ki vua e dua ka vakatavulica vei ira na tani na kosipeli mera vakasamataka tiko na dina bibi oqo me baleta na galala ni digidigil?

